

Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський коледж сервісу та дизайну

Мій рідний край, моя ти Біла Церкво!
бібліографічний посібник

Уклав бібліотекар:
Маловічко Л.М.

Біла Церква – 2014

Рекомендовано цикловою комісією дисциплін курсу загальноосвітньої підготовки

Рецензенти:

Степура А.О. – директор Білоцерківського коледжу сервісу та дизайну, Заслужений працівник освіти України, викладач-методист.

Павленко Т.М. – заступник директора з методичної роботи, викладач вищої категорії.

Мій рідний край, моя ти Біла Церкво!: бібліографічний посібник / [уклав бібліотекар Маловічко Л.М.]. – Біла Церква : БКСД, 2014. – 12 с.

Бібліографічний посібник розроблений з метою ознайомлення користувачів різних категорій з загальними працями про наше місто, орієнтувати їх в наявній інформації нашої бібліотеки.

В посібнику представлена художня література, науково-популярна, публіцистична та путівники про Білу Церкву.

У виданні відображена література, яка знайомить читачів з творами письменників Білоцерківщини, а також з історією та культурою нашого міста.

Посібник розрахований на викладачів, студентів та всіх тих, хто цікавиться історією, культурою, природою рідного краю.

Передмова

Кожна людина з великою любов'ю і душевним трепетом згадує місце, де народилася, де минуло її дитинство. Щасливі ми, що народилися і живемо на такій чудовій, багатій, мальовничій землі - на нашій славній Білоцерківщині.

Кожен українець має бути обізнаний з історією свого народу, мусить знати, як жили наші діди і прадіди, за що вони боролися і як будували кращу долю.

Кожне людське покоління залишає після себе слід на землі. Наші предки залишили нам не тільки борону і плуг, а й передали скарб своєї душі і мудру казку, ніжну пісню та добрі звичаї.

Бібліографічний посібник знайомить користувачів з загальними працями про наше місто, з якими можна ознайомитися в нашій бібліотеці.

В посібнику представлена художня література, науково-популярна, публіцистична та путівники про Білу Церкву.

Структура посібника проста. Вона складається з трьох розділів. В першому розділі представлені загальні матеріали про місто, які зустрічаються в посібниках та періодичних виданнях.

З другого розділу можна дізнатися про перлину нашого міста – дендропарк «Олександрію».

Цікавим для кожного читача буде наступний, третій розділ, який знайомить з письменниками Білоцерківщини.

Посібник має перелік періодичних видань, матеріали з яких включено до посібника та алфавітний покажчик прізвищ авторів та персоналій.

ЗАГАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ ПРО МІСТО

Біла Церква. Шлях крізь віки / [Юхименко П.І., Гай А.І., Репрінцев В.В. та ін.]; під ред. П.І.Юхименка. – Біла Церква : Буква, 1994. – 384 с.

В історичному нарисі розповідається про шлях розвитку міста Білої Церкви від перших літописних згадок до наших днів. Подаються документальний ілюстративний матеріал, етнографічна та кліматично-природнича інформація, дані про Білоцерківський район.

Для педагогів, учнів та студентів навчальних закладів, усіх, хто цікавиться історією рідного краю.

Срібняк, М. Л. Біла Церква: історико-архітектурний нарис / Срібняк М.Л., Федотов В. М. – [2-е вид]. – К. : Будівельник, 1970 – 64 с. – (Міста УРСР).

Нарис знайомить читача з історією і сучасним життям білоцерківців, пам'ятниками архітектури минулого.

Брошура розрахована на архітекторів, будівельників, а також на широке коло читачів – людей різного віку і професій, всіх тих, хто любить свій край.

Солдатов, В. А. Белая Церковь : краткий путеводитель / Солдатов В. А. – К. : Реклама, 1981. – 24 с.

Краткий путеводитель знакомит с историей города, его достопримечательностями.

Федоренко, Н. Я. Рассветы над Росью : путеводитель / Федоренко Н. Я. – Д. : Промінь, 1984. – 63 с.

Путеводитель приглашает в путешествие по берегам живописной реки Рось, историческая судьба которой восходит из летописных праславянских времен.

Рассчитано на массового читателя, зарубежных туристов.

Цимбалюк, В. І. Колиска українського народу : навч.- метод. посібник [для викл.та студ.ВНЗ, вчителів та учнів загальноосвітніх шкіл, гімназій, коледжів, ПТУ] / Цимбалюк В. І., Пасічник Ю. І. – К. : Видавець Ешке О. М., 2000. – 231 с.

Посібник знайомить читачів із давньою історією та сучасністю Середнього Подніпров'я.

Особливу цінність посібника становлять матеріали новочасних досліджень історичної, археологічної, антропологічної, етнографічної наук. Широко представлені український фольклор і міфологія, мовознавчі дослідження з топоніміки, гідронімії, ономастики.

Розрахований на викладачів та студентів вищих і середніх спеціальних освітніх закладів, учнів коледжів, а також тих, хто цікавиться історією, культурою, природою рідного краю.

Біла Церква : фотоальбом / [упоряд. В. М. Федотов; фото М. О. Голяка]. – К. : Мистецтво, 1981. – 143 с. – (іл.).

Фоторозповідь про одне з найбільших міст Київщини. Ілюстроване кольоровими і чорно-білими фото.

Видання розраховане на широке коло читачів, туристів і гостей міста.

Місто над Россю : путівник / [упоряд. Б. Ю. Кашкін; фото В. Лисенко]. – К. : Ред.-вид. відділ облуправління по пресі, 1991. – 31 с. – (іл.).

Путівник знайомить читачів з м. Біла Церква.

Історія міст і сіл Української РСР . Київська область : у 26 т. / редкол. тому : Рудич Ф.М. (голова) [та ін.]. – К. : УРЕ АН УРСР, 1971. – 792 с.

Памятники Белой Церкви рассказывают : путеводитель / [сост. И. Л. Могилев]. – К. : Редакционно- издательский отдел облуправления по печати, 1991. – 30 с.

Козаченко, В. А. Город над Росью : путеводитель / [сост. Козаченко В. А., Дупляк А. С.]. – Белая Церковь, 1989. – 5 с.– (Белоцерковский краеведческий музей).

Путеводитель знакомит читателей с памятниками архитектуры.

Фельдман, О. Г. Білоцерківські радонові води / Фельдман О. Г. – К. : Здоров'я, 1965. – 44 с. – (Курорти).

У брошурі подано відомості про фізико-хімічні властивості лікувальних вод Білоцерківських радіоактивних джерел. Приводяться результати лікування ряду захворювань, показання та протипоказання.

Брошура розрахована на лікарів та широкі кола читачів.

Чернецький, Є. А. Браницькі / Чернецький Є. А. – Біла Церква : Видавець Пшонківський О.В., 2011. – 736 с. – (іл.).

Кашук, Н. Визначні білоцерківські українці / Кашук Н. // Тема . – 2008. – 4 сент. – С. 10 – 20.

Кашук, Н. Белоцерковщина в кинематографі / Кашук Н. // Тема. – 2008. – № 37. – С. 10 – 20.

Коваль, Н. 170 років з дня народження великого співця Надросся - Івана Нечуя – Левицького / Коваль Н., Бачковська Ю. // Тема . – 2008. – № 36. – С. 16 – 22.

ДЕНДРОПАРК «ОЛЕКСАНДРІЯ»

Грисюк, М. М. Парк «Олександрія» : путівник / Грисюк М.М. – К. : Наук. Думка, 1969. – 64 с.

Путівник знайомить з історією парку, з цікавими декоративними деревами й кущами, з пам'ятками архітектури.

Криворучко, Д. М. Олександрія. / Криворучко Д.М. – К. : Будівельник, 1979. – 96 с.

У книзі на основі архівних матеріалів і наукових досліджень описується історія формування, планова структура і художня якість одного з найкращих парків – Олександрія.

Книга розрахована на широке коло читачів і працівників садово-паркового будівництва.

Павлюченко В. Підземелля «Олександрії» / В.Павлюченко // Міська газета. – 2003. – № 24. – С.15–16

Олександрія - сьогодні, а что увидят наши потомки? / Валерій Панько, Леонід Мордатенко, Олег Пусков [та ін.] // Міська газета. – 2002. – № 35. – С. 10 – 26.

«Олександрія» - перлина України [Електронний ресурс] : (документальний фільм). – К. : Телерадіокомпанія «ІК». – 2008. – 1 електрон. диск DVD.

ПИСЬМЕННИКИ БІЛОЦЕРКІВЩИНИ

Вареник, Н. В. Стихи о любви : [стихи] / Наталия Вареник. – Белая Церковь: Буква, 1996. – 104 с.

В сборнике Наталии Вареник – «Стихи о любви» – переплелись искренняя любовь автора к своему народу и родной земле с ее трагической исторической судьбой; любовь к родным людям - матери и дочери поэтессы, ее друзьям, культуре. И, наконец, интимная лирика - стихи о любви мужчины и женщины.

Вареник, Н. В. Мальчишка с моими глазами: [стихи] / Наталия Вареник. – М. : Мол. гвардия, 1982. – 32 с. – (Молодые голоса).

Стихи Н. Вареник были опубликованы в «Комсомольской правде», «Пионерской правде». Она пишет о Родине, о своих ровесниках, о неразрывной связи наших поколений.

Гудима, А. Д. Дзвони над Россю: [вірші] / Андрій Гудима. – К. : Молодь, 1988. – 96 с.

До нової книги поета увійшли поеми, в яких автор зображує історичні

події, що відбувалися на Білоцерківщині. «Сльози і пам'яті печаль» - реквієм вихованцям дитячого будинку «Малятко», розстріляним фашистами 1941 року.

Остроумова, А. Ф. Голубые параллели: [стихи] / Ада Остроумова . – К. : Радянський письменник, 1974. – 68 с.

«Голубые параллели» – третья книга Ады Остроумовой. Главное в ее стихах – пафос гражданственности, торжество любви. Ада Остроумова – учительница из Белой Церкви. Она учит своих читателей быть верными высокому долгу дружбы, преданности своей Родине.

Ганенко-Житовоз, Т. В. Тече Раставиця : [стихи] / Тамара Ганенко-Житовоз . – К. : Український письменник, 1992. – 66 с.

Вірші, що склали першу книжку молодої української поетеси, дуже різні за настроєм і тематикою. У них і любов до свого краю, нерозривно пов'язана з глибоким усвідомленням складних проблем сьогодення; і високе, палке кохання з його злетом і відчаєм; і вболівання за майбутнє рідної землі.

Опанасенко, Н. П. Упавший лист : [стихи] / Нина Опанасенко. – К. : Рад. письменник, 1987. – 112 с.

Это третий сборник стихов поэтессы из города Белая Церковь. В лирике Нины Опанасенко гражданский пафос неотделим от интимных переживаний.

Опанасенко, Н. П. Время растить радость : [стихи] / Нина Опанасенко. – К. : Молодь, 1988. – 80 с.

Непосредственная причастность нашего современника ко всему, что его окружает сегодня на земле, – главенствующий мотив нового сборника поэтессы. Она пишет о людях мужественных, способных честно преодолевать суровые трудности жизни.

Опанасенко, Н. П. Ночь разбросала светлячки : стихи [для сред. шк. возраста] / Нина Опанасенко. – К. : Веселка, 1990. – 56 с.

Книга стихов советской поэтессы проникнута удивительной любовью к жизни, радостью познания мира, добротой и неиссякаемым оптимизмом.

В стихах ощутимы связь природы с человеком, одухотворенность и умение дарить людям тепло души.

Опанасенко, Н. П. Ветка в окне : [стихи] / Нина Опанасенко. – К. : Молодь, 1984. – 80 с.

Второй поэтический сборник Нины Опанасенко, живущей в городе Белая Церковь.

Кульчицький, А. І. Освідчення : [пісні] / Анатолій Кульчицький. – Біла Церква, 1995. – 32 с.

Своїм «Освідченням» автор загорівся бажанням повести нас у чарівну подорож, відчинити храм, якому ім'я – слово і музика.

Гажала, Л. Й. Велика подяка : [гумор] / Гажала Л.Й. – Біла Церква : Буква, 1996. – 64 с.

В гумористичних віршах автора, що увійшли в його першу книжку, інколи з м'яким гумором, а частіше – з їдкою сатирою висміюються як «вічні» людські вади, так і ті, що з'явилися у нашому житті після розвалу СРСР в роки становлення нової незалежної України.

Гудима, А. Д. Позиція серця : [вірші та поеми] / Андрій Гудима. – К. : Рад. Письменник, 1986. – 96 с.

Гудима, А. Д. Жниво : [поезії] / Андрій Гудима. – К. : Молодь, 1976. – 64 с.

Гудима, А. Д. Родиземля : [поезії] / Андрій Гудима. – К. : Дніпро, 1987. – 128 с.

До збірки сучасного українського поета увійшли кращі вірші з його попередніх видань. Їхня тематика визначається любов'ю поета до рідної землі, на якій живуть повнокровним життям його герої.

Гудима, А. Д. Жайворонкова пора: [вірші та поема] / Андрій Гудима. – К. : Рад. письменник, 1977. – 72 с.

«Жайворонкова пора» – третя книжка молодого поета, яку він присвячує рідному Поділля, землякам-хліборобам, своїм ровесникам, закоханим у працю, рідну природу, у красу молодої душі.

Завершує книжку поема «Комбат», у якій розкривається героїчний образ Олексія Єременка, його безсмертний подвиг в ім'я Перемоги.

Шарова, Т. Н. Розы на снегу: [стихи, поема] / Татьяна Шарова. – К. : Рад. письменник, 1986. – 96 с.

В новом сборнике поэтессы из г. Белая Церковь, учительницы по профессии, звучит призыв к доброте, к восприятию полноты окружающего мира.

Євтушенко, В. А. Стожарти : [гумор] / Віктор Євтушенко. – Біла Церква : Барви, 1999. – 112 с.

У основу своїх гуморесок автор кладе помічені ним у навколишньому житті незвичайні, смішні випадки. Інколи обробляє народні анекдоти. Для його творів характерне дотепне слово, а також пружний, стрімкий сюжет, кумедні образи.

Євтушенко, В. А. Старі казки на новий лад : [гумор] / Віктор Євтушенко. – Біла Церква : Буква, 2003. – 112 с.

У четвертій книзі автор націлює сатиричне перо на гострі злободенні, нестаріючі проблеми, які не можуть не хвилювати українського читача.

Євтушенко, В. А. Сміхограй : [гуморески, байки, пародії] / Віктор Євтушенко. – Біла Церква : Буква, 2001. – 120 с.

Третя збірка поета – гумориста, до якої увійшли гуморески, байки та пародії, розраховані на широке коло читачів.

Євтушенко, В. А. Хто такий Павло Глазовий : [спогади] / Віктор Євтушенко. – Київ. : « Діокор», 2005. – 144 с.

П.П.Глазовий – неперевершений майстер сміху, письменник багатогранного обдарування, щиро відомий не лише в У країні, а й у далекому зарубіжжі.

Спогади про вчителя та критичний аналіз його творчості лягли в основу книги поета-гумориста, члена Національної спілки письменників України Віктора Євтушенка.

Євтушенко, В. А. Багаті також плачуть : [гумор і сатира] / Віктор Євтушенко. – Біла Церква : Буква, 2005. – 104 с.

У книзі Віктора Євтушенка спостережливий читач крізь призму класичної віршованої казки неодмінно розпізнає сьогодення нашого суспільного життя.

В сатирично-гумористичному стилі змальовуються герої книги, їхні характеристики, вчинки, поведінка, погляди на життя і, звичайно (як і в будь-якій казці), добро перемагає зло.

Євтушенко, В. А. Юрась : [повість] / Віктор Євтушенко. – Біла Церква : «Буква», 2006. – 112 с.

Перша повість уже відомого як гумориста автора – про незахищеність дитини в знедуховленому радянському суспільстві, де зруйновано інститут родини. В центрі оповіді доля підлітка - інтернатівця, осиротілого через алкоголіків - батьків.

Міняйло, В. О. Останній рубіж : [роман] / Віктор Міняйло. – К. : Рад. письменник, 1983. – 328 с.

Роман сучасного українського письменника повертає нас до суворих часів Великої Вітчизняної війни.

Міняйло, В. О. Кров мого сина : [роман] / Віктор Міняйло – К. : Дніпро, 1986. – 376 с. – (Звитяга).

У романі розповідається про самовідданих патріотів-партизанів, мешканців навколишніх сіл, що стали до боротьби з окупантами під час Великої Вітчизняної війни.

Миняйло, В. А. По эту сторону правды : [роман] / В. А. Миняйло . – М. : Сов. писатель, 1987. – 352 с. – (пер. с укр.)

Новый роман украинского прозаика завершает трилогию о героической борьбе советских людей с гитлеровскими оккупантами на Украине.

Миняйло, В. О. Вибрані твори: [в 2 т.] / В.О.Миняйло. – К. : Дніпро, 1989 – . – Т. 1: Посланець до живих: [роман]; Молоді літа Олександра Сокола: [повість]. – К. : Дніпро, 1989. – 496 с.

У романі відображено перші місяці німецько-фашистської окупації в невеликому українському селі Заріччя. У лірико-гумористичній повісті описується про наших сучасників.

Миняйло, В. О. Вибрані твори: [в 2 т.] / В.О.Миняйло. – К. : Дніпро, 1989 – . – Т. 2 : Зорі й оселедці: На ясні зорі: [повісті]. – К. : Дніпро, 1989. – 496 с.

У романі відображено перші місяці німецько-фашистської окупації в невеликому українському селі Заріччя. У лірико-гумористичній повісті описується про наших сучасників.

Миняйло, В. О. На ясні зорі: [роман] / В.О.Миняйло. [кн. 2.] – К. : Рад. письменник, 1975. – 256 с.

Утвердження нового життя, революційне завзяття трудового народу, що долає жорстокості старого світу, – все це лягло в основу твору « На ясні зорі».

Коваль, А. П. Знайомі незнайомці: Походження назв поселень України: [наук.-попул. вид.] / А.П.Коваль. – К. : Либідь, 2001. – 304 с.

У новій книзі відомого автора читач знайде цікаву інформацію про історію заснування та причини появи поселення. З книжки можна довідатися також про видатних людей, які уславили населений пункт, про історичні події, що в ньому відбувались або з ним пов'язані.

Для широкого кола читачів.

Жукова, М. П. Невгасимий вогонь пам'яті: [2-ге вид] / М.П.Жукова. – Біла Церква, 2005. –180 с. – (60 – річчю Великої Перемоги присвячується).

Ця книга – невмируща пам'ять про всіх, хто загинув за мир і свободу. У книзі описується героїчний подвиг наших людей, їх мужність. Вона допоможе в роботі тим, хто займається національно-патріотичним вихованням молоді.

У книгу ввійшли вірші багатьох відомих авторів, авторів-аматорів Білої Церкви, ветеранів Великої Вітчизняної війни та конкурсні учнівські

вірші різних років про любов до Батьківщини, обов'язок і честь завжди залишатись людиною з великої літери.

Братченко, Тетяна-Таїна. Портрет циганки: [повість] / Тетяна-Таїна Братченко. – Біла Церква : Видавець Пшонківський О.В., 2005. – 146 с.

Білоцерківський науковець, працюючи в архіві, несподівано натрапляє на цікавий документ: виявляється, його приятель-букініст Леон є нащадком угорського графа і табірної циганки. Він повідомляє цю новину знайомій журналістці. В пошуках істини та зустрічається з художниками, циганами і їхнім бароном, польськими журналістами й угорським скрипалем, щоб нарешті розгадати загадку зниклого портрета циганської красуні позаминулого сторіччя.

Таїна Краєвська. Лабіринти долі: [оповідання] / Краєвська (Братченко Т.І.) Таїна. – Б.Ц. : ТОВ «Білоцерківдрук – Б.Ц. : Альманах «Біла Церква», 2011. – 196 с.

Примхливість долі багатьох героїв цих оповідань часом видається неймовірною. Проте саме сюжетні повороти дозволяють автору висвітлити характер «маленької» української людини зламу тисячоліть у критичних соціальних умовах.

Таїна Краєвська. Випробування жінкою: [роман] / Краєвська (Братченко Т.І.) Таїна. – Б.Ц. : ТОВ «Білоцерківдрук – Б.Ц. : Альманах «Біла Церква», 2013. – 339 с.

Це розповідь про кохання юнака до богемної жінки, про труднощі і перешкоди, які він долає, про сучасні соціальні проблеми і пошуки втраченої духовності, про національні традиції і пам'ятні сторінки з історії нашого народу.

Диво стоголосе : [літературний альманах / авт. передм. В.І. Дідківський]. – Біла Церква, 2014. – 130 с.

Літературний альманах «Диво стоголосе» – результат пошуків творчого колективу літературної студії «Рожевий світанок».

Кожен із авторів має власний погляд на світ, природу, життєві проблеми, але об'єднує їх любов до рідного краю, рідного слова, прагнення творити.

Розвозчик, П. І. Земля Світовида : [поезії] / Петро Розвозчик. – Біла церква : Буква, 2004. – 112 с.

«Земля Світовида» – третя книга сучасного українського поета Петра Розвозчика, яка, без сумніву, порадує цінителів високої поезії: збірка поліфонічна за своєю тематикою, має потужну образну систему та концептуальну цілісність.

Одухотворене слово автора сягає своїм корінням глибин праукраїнської міфології і проростає в нашому нелегкому сьогоденні пагонами надії на краще майбуття рідної землі.

Розвозчик, П. І. Ластівчине зілля : [поезії] / Петро Розвозчик. – Біла Церква : Видавець Пшонківський О.В., 2007. – 80 с.

Автор майстерно вибудовує неповторний світ збірки, де живуть снігова кульбабка й таємничий Рип-Рип, Різдвяний ранок і Великодне сонечко, небесний принц і амазонка літа, смородинка Чорне Вушко й діти молодого дощу, Віковічний сторож лісу та інші мешканці-персонажі. Перепусткою в цю чарівну й дивовижну країну є фантазія, уява, образне мислення юного читача.

**ПЕРЕЛІК ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ,
МАТЕРІАЛИ З ЯКИХ ВКЛЮЧЕНО ДО ПОСІБНИКА**

1. Тема.
2. Міська газета.

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ПРІЗВИЩ АВТОРІВ ТА ПЕРСОНАЛІЙ

1. Бачковська Ю.
2. Вареник Н.В.
3. Гажала Н.Й.
4. Ганенко-Житовоз Т.В.
5. Грисюк М.М.
6. Гудима А.Д.
7. Дідівський В.І.
8. Дупляк А.С.
9. Євтушенко В.А.
10. Жукова М.П.
11. Кащук Н.
12. Кириленко В.П.
13. Коваль А.П.
14. Коваль Н.
15. Козаченко В.А.
16. Краєвська Таїна
17. Криворучко Д.Н.
18. Кульчицький А.І.
19. Міняйло В.О.
20. Опанасенко Н.П.
21. Остроумова А.Ф.
22. Пасічник Ю.І.
23. Райхель Ю.
24. Розвозчик П.І.
25. Солдатов В.А.
26. Срібняк М.Л.
27. Федоренко Н.Я.
28. Федотов В.М.
29. Фельдман О.Г.
30. Цимбалюк В.І.
31. Чернецький Є.
32. Шарова Т.Н.
33. Юхименко П.І.